

Halis István Városi Könyvtár

2023. évi beszámolója

Székhely: Nagykanizsa, Kálvin tér 5.

Vezető: Czupi Gyula igazgató

Nagykanizsa,
2024. január 9.

A Halis István Városi Könyvtár

2023. évi beszámolója

1. Összefoglaló

A könyvtár szolgáltató tevékenységét a korábbi évek gyakorlatának megfelelően, de szakmai újításokkal és új programokkal, akciókkal végezte az elmúlt évben. 2023-ban a 2019. évihez hasonló könyvtárhasználatot regisztráltunk (pl. 2019-hez képest csaknem 10%-kal nőtt az egy napra jutó kölcsönzések száma). Kedveltek maradtunk a hagyományosan könyvtárhasználó generációk körében, a városban működő közösségek rendszeresen és csoportosan is igénybe veszik szolgáltatásainkat, a diákok is sokrétűen használják könyvtárunkat, óvodai csoportokat és iskolai osztályokat szervezeten is fogadunk. Érezhetően hangsúlyos maradt a szociális szerepünk.

a, Alapelvek, trendek

Könyvtárunk működését évtizedek óta azonos alapelvek szerint végzi, melyeket érvényesítettünk 2023-as működésünkben is.

Alapelveink és érvényesülésük 2023-ban

– ***A nem növekedés elve.*** A könyvtár értékét a használhatósága, frissessége és feldolgozottsága határozza meg leginkább. Arra törekszünk évről évre, hogy a könyvtár minél nagyobb arányban tartalmazzon friss dokumentumokat, a már érdeklődést nem kiváltó állományrész pedig egyre csökkenjen.

A nem növekedés azt is jelenti, hogy a könyvtár tereit nem kell állandóan bővítenünk, gazdaságosabb raktározást is lehetővé tesz. Ez a tevékenység sokrétű és folyamatos állománygondozói munkával jár (szerzeményezés, tervszerű állományapasztás), mely figyelembe veszi az olvasói igényeket is.

– ***Az olvasói igények szerinti alakítása a könyvtári gyűjteménynek.*** Ez az elv áthatja a könyvtári szerzeményezés és feldolgozás munkafolyamatait. Az olvasókkal mindennap találkozó tájékoztató könyvtárosaink végzik szakterületük gyarapítását és ők végzik a gyűjteménybe kerülő dokumentumok feldolgozását is. A olvasói igények figyelembevételével történik a művek analitikus feltárása is.

– ***Egyben látni a gyűjteményt.*** A korábbi könyvtári szokásoktól eltérően az épületbe való költözés óta könyvtárunkban az olvasó egybesoroltan látja polcainkon az egy témához, szerzőhöz tartozó műveket, függetlenül attól, hogy az a könyv kölcsönözhető vagy helyben használható. Egyben látja tehát azt a kínálatot, melyből szabadon választhat. Így a csak egyetlen, nem kölcsönözhető példányban beszerzett művek többször kerülhetnek kézbe, mint korábban. A könyveken egyértelműek a jelzések, tehát az olvasó pontosan tudhatja, hogy kölcsönözheti-e a választott könyveket vagy nem.

– ***A könyvtárosok speciális ismereteinek, tudásának hasznosítása.*** Könyvtárunkban a szolgáltatásokat nem csupán a jogszabályi előírások, központi kezdeményezések vagy olvasói igények alapján hozunk létre, hanem a könyvtáros kollégáink speciális ismereteinek, tudásának hasznosításával is, melyek a könyvtári munka részeként, szolgáltatásszerűen beépülnek könyvtári mindennapjaiba. Ilyennek például a történelmi bemutatók, sakk- vagy zenei programok. 2023-ban, 2022-hez hasonlóan, ezeket a különleges programokat a *Könyvtári szombatok* (bővebben az innovációk közt olvasható róla) keretében és az iskoláknak szánt könyvtári programkínálat (bővebben a 6. pontban, a szolgáltatások között olvasható róla) között ajánljuk.

A könyvtárosok könyvtárszakmai speciális ismeretei hasznosulnak az olvasók által felajánlott könyvadományok minősítésekor, illetve amikor iskolai könyvtárak rendbetételében működünk közre.

– ***A könyvtár a Nagykanizsáról föllelhető tudás, ismeret gyűjtő, őrző, feldolgozó és szétsugárzó intézménye.*** Ez az elv az internet előtti korszakokban a helyismereti, esetünkben nagykanizsai, zalai vonatkozású dokumentumok (leginkább könyvek) szisztematikus és teljes körű gyűjtésében, illetve különgyűjteménnyé szervezésében valósult meg. Az internet és az elektronikus feldolgozási technológiák jelentősen bővítették a lehetőségeket. A Halis István Városi Könyvtár élenjáró a hazai könyvtárak között a feldolgozott és internetes felületein közzétett információk mennyiségével és sokféleségével.

A nagykar.hu könyvtári portálunkon két olyan adatbázis is épül, mely helyben egyáltalán nem hozzáférhető anyagot tartalmaz. Az egyik a digitalizált kanizsai, zalai folyóirataink gyűjteménye (legjelentősebb ebből is a Zalai Közlöny), a másik az iskolai értesítők, évkönyvek tára. Ezen túl elérhetővé tettünk minden fontos Nagykanizsa történetével foglalkozó könyvet, hozzáférhető adattárat. Így a nagykar.hu-n olvasható a gyűjteményünkben is megtalálható, vagy más gyűjteményben is hozzáférhető számos helyismereti, helytörténeti kiadvány is (például a Nagykanizsa monográfia mindhárom kötete, a Nagykanizsai honismereti füzetek 37 kötete). Honlapunk ma már a tudományos és műkedvelő helytörténeti kutatás alap infrastruktúrája.

Könyvtárhasználati trendek

2023-ban is folyamatosan

- működtettük, aktualizáltuk és lehetőségeink szerint bővítettük a könyvtári szolgáltatásokat,
- gyarapítottuk, frissítettük a könyvtári állományt,
- bővítettük, és frissítettük interneten elérhető szolgáltatásainkat olyan mód, hogy katalógusunkat, adatbázisainkat ma már okostelefonról is akadálymentesen tudják használni, az éppen kölcsönzésben levő könyv előjegyzés funkció után a foglalás lehetősége is elérhetővé vált, így az otthonról, vagy mobilról indított internetes művelettel a könyvtárba érve már a könyv előkészítve válik kölcsönhetővé (a nemrég indult szolgáltatás már a kezdetekől napi több foglalást eredményezett)
- karbantartjuk a tájékozódást segítő feliratokat és
- aktualizáltuk szabályzatainkat.

2023-ban a KSZR együttműködés révén vált lehetővé a helytörténeti kutatás kikerülhetelen országos adatbázisa, az Arcanum Digitális Tudománytár ingyenes és korlátlan használatának lehetősége a könyvtárunkban. Használatát a Könyvtári szombatok programsorozatban is bemutatjuk, tanítjuk. Saját helyismereti munkánkban pedig naponta használjuk.

E folyamatos szakmai tevékenységeinken túl az alábbi trendek voltak még jellemzők 2023-as tevékenységünkre.

- **A könyvtár a város dolgozószobája.** A könyvtárhasználatban egyre erősödik a könyvtár tanuló- és dolgozóhely szerepe, több tanulócsoporthat látogatja az erre alkalmas tereinket, van köztük olyan, melyet pedagógus szervez, és van olyan, amelyikben csak a diákok tanulnak együtt, mellettük néhányan önállóan mélyülnek el tanulmányaikban. Most látjuk, hogy jól hasznosulnak a 2021-ben kialakított újfajta könyvtárhasználatra alkalmas polcok közötti tereink, a nagyobb csoportok pedig szívesen használják a kávézót, ahol az *Egy csészényi könyvtár* kínálatunkkal is élhetnek. Közösségteremtő ereje is van a könyvtár előterében lévő kávézónak. Pedagógus segítette korrepetálásának, főként önképző diákok beszélgetéseinek színtere, nyugdíjas és civil közösségek találkozási pontja.
- **A könyvtár szociális szerepe.** Megszaporodott az érzékelhetően nagyon szerény körülmények közt élők speciális könyvtárhasználatát. Ők nem a dokumentumért jönnek be elsősorban, hanem a tiszta, meleg, megfelelő szociális funkciókkal ellátott és akadálymentes szép környezet és az ingyenes internet lehetőség miatt, de mindig ajánljuk nekik is a dokumentumgyűjteményt is használatra. Érzékelhető, hogy többségük számára életvitelszerűen fontos, hogy legyen ilyen közösségi tér a városban. Azt is tapasztaljuk, hogy olvasóközösségünk empátikusan fogadja őket. Mára a könyvtári internethasználatnak két formája alakult ki. Az olvasók többsége saját eszközén (okostelefon, laptop, tablet) használja az internetet. A rászorulókat, többnyire felnőtteket használják a könyvtári számítógépes helyeket leginkább. 2023-ban összesen 108 látogató használta az internetes olvasói helyeinket.
- **A könyvtár a generációk találkozásának helye.** A könyvtár a generációk találkozási helye is, melyet erősített az *Egy csészényi könyvtár* program, ahol közösségek és más önkéntesek, látnak vendégül érdeklődőket könyvtárhasználóink közül egy csésze teára, kávéra. 2023-ban 9 vendéglátó közösségünk volt, akik 128 napon, 139 alkalommal kínáltak kávé és teát az olvasóknak. A kávé, tea maga is felajánlásokból származik.
- **Iskolás korosztály visszatérése a pandémia után.** A pandémia miatt az általános iskolások 2020-ban és 2021-ben hosszabb ideig nem jöhettek a könyvtárba. Bár a korosztály létszáma a városban továbbra is csökken, mégis az előző évekhez képest érzékelhető a visszatérésük. Ehhez hozzájárult az is, hogy az immár hagyományos olvasótáborok mellett többféle tematikus rendezvényt is meg tudunk szervezni, segített az *Iskola városi könyvtárosa* programunk. Az óvodai, iskolai látogatásokat nemcsak a pedagógusok szervezik, hanem könyvtárosaink is, különösen egy-egy gyermekeknek, fiataloknak szóló tematikus programhoz kapcsolódva. 2023-ban például a Petőfi200 kiállítás, a Magyar Népmese Napjai és az Állatvédelmi témahét alkalmával.

b, Innovációk, innovatív lépések

2023-ban folytatódott az olvasókkal való intenzívebb kapcsolattartás formáinak bővítése (pl. *Könyvtári szombatok*). Folytattuk a fejlesztéseket online felületeinken elérhető szolgáltatásaink (honlaptartalmaink, katalógusunk) használatának egyszerűsítésében és okostelefonra optimalizálásában is. Ez a tevékenység ugyan mára mindennapos könyvtári tevékenységünk részévé vált, de az infokommunikációs technológiák gyors fejlődése mindig innovatív lépéseket kíván.

- **Hírlevél.** Legfontosabb és legsokrétűbb kommunikációs eszközünk a hetente létrehozott és kiküldött hírlevelünk. Ebben szerepelnek aktuális híreink, programelőzeteseink, beszámoló programjainkról, felhívásaink, új szolgáltatásaink és kezdeményezéseink bemutatása, hírt adunk benne az Azolo-ban feldolgozott olvasnivalók bővüléséről, de a hírlevelek némelyike tartalmaz kanizsai érdekességeket is. Egyúttal eszköze ez heti tevékenységünk adminisztrálásának és archiválásának is. Hírlevelünk tartalmi egységei megjelennek honlapjainkon, facebook oldalunkon, a könyvtári olvasói számítógépeink monitorképein, az első szinti

képűtségünkön és a kültéri fényűségünkön. 2023-ban minden héten küldtünk hírlevelet beiratkozott olvasóinknak, email-jét megadó érdeklődőknek. A leveleket 2023-ban 3144 olvasónk nyitotta meg legalább egy alkalommal, összesen 69399-szer nyitották meg a hírlevelet, ami a heti 1000 megnyitást jócskán meghaladja.

– **Kanizsai évfordulók – városunk jeles napjai.** Részben a iskolai közösségi szolgálatos diákok munkája eredményeként kezdtük el a városhoz kötődő évfordulókkal kapcsolatos emlékek felidézését hírlevelünkben. 2023-ban 8 kanizsai évfordulót emeltünk ki.

– **Könyvtári hírek – kívül-belül.** Könyvtárunk nem csak a hetenként küldött hírlevéllel, vagy a könyvtári honlapjaival tájékoztat folyamatosan, hanem az épületben és az épületen kívül folyamatosan működtetett hirdetőfelületekkel. 2023-ban az épületen kívüli, a bejárat fölött futó fényűség és az első szinti olvasótérben egész nyitvatartási időben működő, friss információt adó képűség tájékoztatja az érdeklődőket a friss könyvtári eseményekről, akciókról.

– **Az iskola városi könyvtárosa.** A 2016-ban elindult kísérlet mára rendszerszerű szolgáltatássá vált. A közvetlen szomszéd Rozgonyi iskola kivételével Nagykanizsa minden általános iskolájában (a tagintézményeket is beleértve) elérhető ez a szolgáltatás.

A kisiskolások távolabbi iskolákból csoportosan nem jutnak el elégszer hozzánk. Ha a szülei nem hozzák őket a könyvtárba, akkor az ő életükből a könyvtár élménye ki is maradhat. Ezek orvoslására az iskolában lehet mód, amikor a városi könyvtár munkatársa friss olvasnivalókkal, melyek az iskolában is maradhatnak egy ideig, jelenik meg. Sokaknak a könyvtáros iskolai látogatásakor tartott kedvesináló óráján jön meg a kedve a kölcsönzéshez és válik könyvtári olvasóvá.

Szolgáltatásunk a városi könyvtáros és iskolai könyvtáros együttműködésére épít. Rendszeresen hozzuk-visszük a könyveket, melyeket a diákok az iskolában kölcsönöznek ki ugyanazokkal a feltételekkel, mintha bejöttek volna a gyermekkönyvtárba. A kivitt könyvkínálat mindig a legfrissebb gyermekirodalomból válogatott, de van mód arra is, hogy az online katalógusunk segítségével kérhessenek könyvet a tanulók. Az ajánlatban szerepelnek az Azoloban elérhető könyvek is. A könyvek kölcsönzése mellett Azolo versenyeket, programokat, tanórákat tartunk a gyerekeknek az iskolában és a városi nagykönyvtárban. Felemelő érzés azt látni, hogy egy-egy iskola saját népszerűsítő anyagában kiemeli a könyvtár és az iskola közös programját.

2023-ban 100-200 fajta gyermekeknek szóló, a mai diákok érdeklődésének megfelelő könyvet szállítottunk ki az egyes iskolákba, ez jelentősen bővítette a gyermekkönyvkínálatot az intézményekben, ahol a friss gyermekkönyvekből kevés van. A kölcsönzésben, az állomány forgatásában jelentős szerepe van az iskola pedagógusának, könyvtárosának. A 9 általános iskolában nem egyforma intenzitással és módszertannal használják ezt a szolgáltatást, nagyok a különbségek függően attól is, hogy az iskola könyvtáros-pedagógusa hogyan építi be tevékenységébe. 2023-ban több, mint 1500 kötetet vittünk ki az iskolákba, a kölcsönzések száma meghaladta a 1600-at, és 67 új regisztrált olvasónk volt a diákok közül.

– **Könyvtári szombatok.** Célunk az volt, hogy szombatonként minden generációnak kínáljunk valamilyen érdekes programot, s ezzel a családokat is segítjük abban, hogy amikor családotól a könyvtárba jönnek valamilyen családtagjuk (főleg gyermekeik) miatt, akkor minden családtag megtalálja a számára megfelelő ajánlatot, mindenki otthon érezze magát a könyvtárban.

Az itt kínált programelemekből azokat, melyeket kifejezetten iskoláskorúak, pedagógusaik figyelmébe is akarunk ajánlani, külön is meghirdettük, ezeket szervezett *iskolai programokként* is kínáljuk.

Mind a szombati, mind az iskolai kínálatban többségében olyan program szerepel, melyet dolgozóink érdeklődése, tudása, aktivitása hozott létre, működtet. Ezeket a programokat nem csupán szombatonként kínáljuk, más nyitvatartási napokon is elérhetők, előzetes egyeztetéssel. A programelemekről részletesebben a szolgáltatásokról szóló (6.) fejezetben olvasható.

2023-ban 38 könyvtári szombatot szerveztünk, melyen alkalmanként 3-5 féle, összesen 23 féle programot kínáltunk. Összesen 190 programon közel 1600-an vettek részt, volt, aki többfelén, és vannak rendszeresen visszatérő résztvevők is.

– **Az Azolo és az Azolovagok** Az AZOLO (AZ OLvasás Órája) értő olvasást segítő internetes szolgáltatásunk már nem új szolgáltatás, de a folyamatos bővüléssel mára olyan nagy adatbázissá vált, melyre a Móra Könyvkiadó is felfigyelt, s melyet 2023-ban is ajánlottunk a pedagógusok, iskolák számára az oktatás támogatására. Ilyen szempontból még mindig újdonságnak számít Magyarországon. Erre a szerepre készülve folyamatosak a szoftverfejlesztések, és a könyvekhez kapcsolódó kérdőív-adatbázis is egyre gyarapodik.

A Zrínyi Miklós Általános Iskola könyvtárosa évek óta szervez könyvtárunkkal közösen iskolai AZOLO vesenyt, s ez adott ötletet az **AZOLOvag** játék meghirdetésére az év első felében. 2023-ban a május 15-ével véget ért bajnívásra zrínyisekhez a Piarista Általános Iskola és a Hevesi Sándor Általános Iskola csatlakozott.

A bajnívókkal való találkozási lehetőséget hirdettünk a Könyvtári szombatok programba is. Az AZOLOvagok egyénileg bajníváltak, azaz töltötték ki a kérdőíveket. A legjobb bahnívók a tanév végén, az évzáró ünnepség keretében kapták meg díjaikat (oklevelet és könyvjutalmat ifjúsági irodalomból és Nagykanizsa történetéről szóló könyvekből), így az egész iskola is értesülhetett a könyvtár nekik szóló kezdeményezéséről, és társaik teljesítményéről.

- **Könyvtárunk okostelefonon.** Célunk, hogy olvasóink okostelefonjaikon is használják katalógusunkat és az elektronikus dokumentumainkat. Ezért szoftverfejlesztéssel, melyet informatikus kollégánk végzett, elkezdtük a nagykar.hu-ról elérhető adatbázisaink okostelefonos megjelenésének optimalizálását és a QR-kódokkal való összekapcsolását, illetve a híreink, letölthető dokumentumaink letöltésének kényelmesebbé, gyorsabbá tételét. Ez a munka ma már folyamatos, hiszen gyorsan változik a mobiltechnológia. Ehhez kapcsolódóan kellett és kell folyamatosan a sokrétű TextLib integrált könyvtári rendszerünket és annak részeként online elérhető katalógusunkat is fejleszteni. Regisztrált olvasóink ma védett és biztonságos csatornán, okostelefonon, tableten, számítógépeken keresztül távolról, akár otthonukból is tájékozódni tudnak használati állapotukról (milyen dokumentum van náluk, mikor jár le a náluk lévő dokumentumok kölcsönzési ideje), tudnak könyvet előjegyezni, tudják kölcsönzésüket meghosszabbítani. Katalógusunk kezdőoldalán az olvasók ma már egy gombnyomással meg tudják nézni az újonnan bekerült könyvek listáját, tehát bővültek a tájékozási lehetőségek is.
- **Halis emlékhely.** 2022-ben a könyvtár bejárati frontján elkezdtük a Halis-emlékhely kialakítását. 2023-ban az emlékhelyen a Halis István szülőházáról lekerült (a ház már nem áll) emléktáblát is elhelyeztük.
- **Szavak a falakon, mesélő kanizsai táblák.** Könyvtárunk új programot indított „Szavak a falakon, mesélő kanizsai táblák” címmel, azzal a céllal, hogy a város utcáin sétálók (itt lakók, itt dolgozók, itt tanulók, turisták, véletlenül idevetődők) okostelefonjaik segítségével megismerkedhessenek a város történetével, érdekességeivel. A programunkba bekerülő emléktáblákon elhelyezett QR kódok segítségével a táblák szövegéhez kapcsolódó, erre a célra megszerkesztett internetes könyvtári tartalmakat böngészhet okostelefonján az utcát járó érdeklődő. Honlapunkon ezeket az internetes tartalmakat olvashatja. 2023-ban nyolc ilyen QR-kódot helyeztünk ki, eddig 10 táblához készítettünk leírást.
- **Strandkönyvtár.** 2023 nyáron a nagykanizsai uszodánál elindítottuk a strandkönyvtárat, a kezdeményezést az uszoda vezetése és a strandolók örömmel fogadták. A strandkönyvtárat júliusban és augusztusban, hetente 2 napon (szerda, csütörtök) üzemeltettünk, jó idő esetén. Összesen 12 alkalommal voltak kint a kollégák, alkalmanként 10-15 óra között. Olvasnivaló mellett kézműves és zenés foglalkozást, mesés papírszínházat, sakkozást és gólyalábazást kínáltunk.
- **Vándorkiállítások – komplex foglalkozásokkal.** Könyvtárunk már a korábbi években is fogadott vándorkiállításokat. 2023-ban a **Petőfi200** és a **Marék Veronika** vándorkiállításához tematikus foglalkozásokat alakítottunk ki, figyelve a korosztályok sajátosságaira. A Petőfi kiállításához kapcsolódva rövid, kedvcsináló bevezetőket tartottunk és a táblák mellé helyeztük a gyűjteményünk vonatkozó darabjait. A foglalkozást kiegészítettük megzenésített Petőfi versekkel, melyeket zenélni tudó kollégáink adtak elő. A Petőfi Irodalmi Múzeumtól kapott kiállításához kapcsolódó foglalkozásokon 14 középiskolás és 6 felső tagozatos általános iskolás osztály vett részt. A Móra Kiadó Marék Veronika kiállításához kapcsolódó tematikus foglalkozások elsősorban óvodásoknak és kisiskolásoknak száltak. A foglalkozásokon diafilmvetítés, papírszínház, vetélkedő, társasjáték és kiarakós játék formájában ismerkedtek a gyermekek Marék Veronika meséivel, mesehőseivel. Összesen 6 iskolából és 8 óvodából 23 csoportban 466 gyermek vett részt a foglalkozásokon.
- **SzínpadON. Színház a könyvtárban.** A Madách Színház ajánlatával élve az Országos Könyvtári Napok keretében 2023. október 2-ától 6-áig Ady Endre, Karinthy Frigyes, Móricz Zsigmond és Szép Ernő életéről szóló online színházi összeállításokat nézhetek meg az érdeklődők. A nyugdíjasokból és a diákjaiból verbuválódott a közönség, összesen 125 fő tekintet meg a kora délelőtti előadásokat.
- **A Magyar Népmese Napjai.** Ehhez az országos programhoz már régebb óta csatlakoztunk mesélési alkalmak szervezésével. 2023-ban azonban ezt is komplex tematikus foglalkozássá fejlesztették gyermekkönyvtárosaink, melyben szerepel a közkedveltté vált mesés papírszínház, kisebbeknek vetélkedő, nagyobbaknak pedig egy online számítógépes szabadulószoba, ahonnan ki kell menteni a királylányt. Összesen 7 intézményből 15 csoportban 336 gyermek vett részt a foglalkozásokon.
- **Kormos100.** 2023-ban Kormos István születésének 100. évfordulójára meghirdetett rajzpályázatot hirdettünk. Kormos István – Pék Pálon keresztül – sok szállal kapcsolódott Nagykanizsához, kézírtratos leveleit is őrizzük. A kerek évforduló kapcsán hirdettük meg Ficánka című versének illusztrációs pályázatát, melyre minden kanizsai általános iskolából jelentkeztek, összesen 155 gyermek adott be rajzot. A zenés eredményhirdetés egyben kiállításmegnyitó is volt, ahol minden rajzot kiállítottunk, a művek a könyvtár honlapján ma is láthatók.
- **Olvasóink kezdeményezték, olvasóink valósították meg (előadások, kiállítások).** Könyvtárunk szívesen fogad olyan előadásokat és kiállításokat, melyeket nagykanizsai olvasóink kezdeményeznek, ajánlanak. Azért tartjuk innovatívnak e kezdeményezéseket, mert a városban fellelhető tudást kapcsoljuk össze a könyvtárban őrzött tudással.

Gelencsér Gábor bélyeg-, képeslap- és zászlógyűjteményére alapozva több kiállításunk is volt. Minden esetben a témához kapcsolódó könyvajánlót is készítettünk. Kiállításában újdonság, hogy vállalt alkalmi tárlatvezetést is. 2023-ban három kiállítás jött létre gyűjteményéből.

Koncz István geológus Európában, Ázsiában és Észak-Afrikában végzett geológiai munkájáról és a bemutatott vidékek kultúrájáról kezdett előadássorozatot, 2023-ban két előadás valósult meg.

A Hadak útján című hadtörténeti sorozat Huszár András, a 20. századi magyar történelem amatőr kutatója kezdeményezése nyomán jött létre, négy előadás valósult meg 2023-ban.

- **Kanizsai történeti hétfők.** Kaposi Zoltánt és Hermann Róbertet a városi monográfia szerzőit kérdeztük ezeken az estéken arról, hogy több évtizedes nagykanizsai történetét érintő kutatásaik milyen képet alakítottak ki bennük a korabeli Nagykanizsáról. Az előadásokról készült felvételek a Kanizsa Tv jóvoltából az egész város megismerheti, archivált változatuk pedig a város későbbi generáció számára fontosak lehetnek.
- **Nagykanizsai adattárak és ipartörténet a nagykaron.** A nagykar.hu helyismereti adatbázisa 2023-ban is bővült, részben kanizsai ipartörténeti dokumentumokkal, részben pedig a Nagykanizsai adattárak című gyűjteménnyel, mely 20. századi címtárakat, lakcímjegyzékeket tartalmaz. Ezzel a várostörténet kutatásának fontos eszközei váltak könnyen hozzáférhetővé.
- **Zöld könyvtár.** Összefoglaló névvel így nevezhetjük azokat a kezdeményezéseket, melyek az ökológia problémák köré szerveződnek könyvtárunkban. A témával kapcsolatos irodalom rendszeres ajánlása mellett 2023-ban az *Állatvédelmi témahéten* előadásokat is szerveztünk. A Jane Goodall Intézettel hosszabb ideje vagyunk kapcsolatban. Nemcsak kezdeményezéseikhez (Passzold vissza tesó program mobiltelefon gyűjtése, csimpánz szimbolikus örökbefogadása, előadás Jane Goodall tevékenységéről) kapcsolódtunk, hanem pályázati támogatásaik révén zöld könyvtári környezet kialakításába is foghattunk. Az együttműködés révén Veszprémben személyesen Jane Goodall-lal is találkozhattak könyvtárunk munkatársai.
- **Könyvek – szabad terekben, bárkinek.** 2023-ban is sok adományból származó könyvet helyeztünk el olyan szabad terekben védett polcokra, ahol bárki ingyenesen, szabadon vihet olvasnivalót. A Kanizsa Plázába, az Eötvös térre és a vasútállomás várótermének polcaira rendszeresen viszünk könyvet.

c, Az eredményeket jelentősen befolyásoló várható (pozitív vagy negatív) körülmények

Pozitív körülmény, hogy a fenntartó, Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata a lehetőségeihez mérten minden tekintetben biztosítja a működésünk alapfeltételeit és nyitott innovatív kezdeményezéseinkre.

Pozitív körülményként kell megjegyeznünk kollégáink a problémákra jól reagáló hozzáállását, helytállását.

Negatívan a munkatervben megfogalmazott terveinket elsősorban az energiaköltségek növekedésének költségvetési hatása befolyásolta, hiszen emiatt a tervezettnél kevesebb napon tudtunk nyitva tartani az év első felében.

2. Pályázati tevékenység

- 2023-ban sikeresen záródott le a Halissuli projektunk fenntartási időszaka, melynek programelemei 2024-től beépülnek az iskoláknak kínált programjaink közé.
- 2023-ban is pályázott az önkormányzat az Érdekeltségnevelő támogatásra, melynek 70%-át állománygyarapításra, 30%-át könyvtári eszközfejlesztésre használhatjuk fel. A 2.034.000,-Ft támogatásból 1.427.115,- Ft értékben gyarapítottuk a dokumentumállományt 435 dokumentummal, és 606.885,- Ft értékben vásároltunk informatikai és technikai eszközöket. Ez a támogatás költségvetésünkben nem pályázati támogatásként, hanem fenntartótól kapott támogatásként jelenik meg.
- Nagykanizsa Megyei Jogú Város Kulturális keretéből 2023-ban író-olvasó találkozók és előadások honoráriumköltségeire 400.000,- Ft támogatást nyertünk el. Ebből a forrásból hívtuk meg a Nagykanizsa városi monográfia szerzőit, dr. Kaposi Zoltán és dr. Hermann Róbert történészeket, Réti László író és a Tekergő bábszínházat.
- **Zöld programok pályázati támogatásai.** A Jane Goodall Intézet által kiírt ökológiai pályázatban 90.000,- Ft értékben a könyvtár épülete elé információs táblák megvalósításának lehetőségét nyertük el. A LOCO-MOTIV Községi Alapítvány Nagykanizsa Green Gerilla pályázatának köszönhetően még színesebbé tudtuk tenni nyári táborunk programjait. A pályázat keretében a Könyvtárpártoló Alapítványon keresztül 200.000,- Ft támogatást kaptunk.

3. Szervezet

2023-ban sem az álláshelyek száma, sem a szervezet felépítése nem változott 2022-höz képest. Fogadtunk iskolai közösségi szolgálatot végzőket (23 fő diák), jóváételi munkát végzőket (5 fő), ezen kívül 4 fő könyvtári szakmai gyakorlatát végezte nálunk és 4 diákmunkás segítette nyári működésünket, hálásak vagyunk munkájukért.

Munkaügyi adatok	2022. január 1-i állapot szerint tény	2023. január 1-i állapot szerint tény	2024. január 1-i állapot szerinti terv	2024. január 1-i állapot szerinti tény
Összlétszám (fő)	32	32	32	32
Ebből vezető vagy magasabb vezető	6	6	6	6
Távollévők	0	0	0	0
Könyvtári szakmai munkakörben foglalkoztatottak				
Könyvtáros szakképesítéssel	22	22	22	22
Középfokú szakképesítéssel	5	5	5	5
Egyéb felsőfokú végzettséggel	1	1	1	1
Egyéb munkakörben foglalkoztatottak				
Egyéb alkalmazott felsőfokú végzettséggel	0	0	0	0
Egyéb alkalmazott középfokú végzettséggel	4	4	4	4

Nyitvatartás

A fenntartó által energiaköltség-kímélés miatt kért téli szünet miatt, 2022. december 19-től 2023 január 15-ig nem voltunk nyitva, január 15-től március 15-ig pedig csak heti 4 napon (szerdától szombatig). A fiókkönyvtárainkat 2023. április 1-től nyitottuk. Olvasóink visszajelzései alapján az egységes heti nyitvatartási rendünk bevált.

Mutatók	2022. évi terv	2022. évi tény		2023. évi terv	2023. évi tény
		2022 január 1-től október 15-ig	2022 október 17-től december 16-ig		
Heti nyitvatartási órák száma a Kálvin téri épületben	44	44	28	44	44
Hétfői (szombat, vasárnap) nyitvatartás (óra) a Kálvin téri épületben	4	4	4	4	4
Heti 16 óra utáni nyitvatartás a Kálvin téri épületben (óra)	10	10	6	10	10
Nyitvatartási napok száma a tárgyévben a Kálvin téri épületben	279	250		282	255
Heti nyitvatartási órák száma a Hevesi úti fiókkönyvtárban	31	32	0	31	31
Nyitvatartási napok száma a tárgyévben a Hevesi úti fiókkönyvtárban	189	150		144	145
Heti nyitvatartási órák száma a Kiskanizsai fiókkönyvtárban	31	32	0	31	31
Nyitvatartási napok száma a tárgyévben a Kiskanizsai fiókkönyvtárban	189	150		144	143

4. Infrastruktúra

a. fizikai terek állapotának változása

2023-ban folyamatosan megújítottuk és karbantartottuk könyvtári tereinket, elsősorban a világítás energiatakarékos és a lehető legoptimálisabb fényűre cserélése kezdődött meg. 2023-ban 70 db lámpatest átszerelése történt meg, elsősorban azokban az olvasói terekben, amelyet többen használnak az olvasóink. A munkát munkatársunk végezte. 2023-ban váratlan kiadásunk volt a kiskazán javítása. Kazánházban megtörtént a gázérzékelők cseréje, kalibrálása, amelyet a jogszabályban előírt időközönként kalibrálni kell. A kazán vezérlést javítani, részlegesen helyreállítani kellett. Napelemes rendszert szereltek az épületünkre, amely átvétele és „termelésbe állítása” is megtörtént. A Könyvtárpártoló Alapítvány finanszírozásában felszerelésre és beüzemelésre került a főbejárat felett információs LED fal (fényűjság). A 3. szint hangosítására vásároltunk egy korszerű keverő erősítőt a 2023. évi érdekeltségnövelő támogatásból.

A lift a folyamatos karbantartás mellett is többször meghibásodott, teljes felújítására lesz szükség 2024-ben. Különösen fontos ez mozgáskorlátozott és idősebb olvasóink számára, de gondot okoz a termék nagyobb átrendezésénél is. A könyvliftek megfelelően működnek, így a dokumentumok raktár és olvasói szintek közötti mozgása megoldott.

b. infokommunikációs (IKT) eszközpark állapotának változása

A régebbi számítógépeink, könyv- és filmszkennereink karbantartását és részleges felújítását folyamatosan végezzük. Folyamatosan végezzük a vezetékes számítógép-hálózat és a szerverpark optimalizálását, mely a hálózati kábelek átvizsgálását, javítását, cseréjét, optimálisabb elosztását is jelentette. Mindezt a könyvtár informatikusai végezték el. Hálózati forgalmunk optimalizálása érdekében vásároltunk egy korszerű 48 port-os menedzselhető switch-et.

Részben a könyvtári érdekeltségnövelő támogatásból 11db munkavédelmi és ergonómiai követelményeknek is megfelelő irodai monitort és 3 db számítógépet vettünk. Ezekkel, valamint SSD-meghajtó és processzor beépítésekkel folytattuk a nagyobb energia igényű és elavult eszközök kiváltását. A 2023. évi érdekeltségnövelő támogatásból vásároltunk egy felújított nagyteljesítményű multifunkcionális hálózati nyomtatót is.

5. Gyűjteményi információk

a. gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés

Az állománygyarapítást 2023-ban is elsősorban a Könyvtárellátón (KELLO) keresztül végeztük, mert ők kínálják nagy kedvezménnyel a magyar könyvtermés legszélesebb körét.

Állománygyarapítási stratégiánk fontos része a nem növekedés. Ennek célja a minél frissebb, minél jobban forgó könyvtári állomány kialakítása és a hatékonyan kezelhető raktári állomány fenntartása.

A város lakói által felajánlott könyveket 2023-ban is elfogadtuk, és sok munkát igénylő, szabályozott, többszöri áttekintés és mérlegelés után döntünk a könyvek sorsáról. Ilyen adományok révén több rosszabb állapotú könyvünket sikerült jobb állapotúra cserélni, és kerültek gyűjteményünkbe adományokból helyismereti, dedikált és más, újdonságot jelentő dokumentumok is.

2023-ban az ajándékként kapott könyvekből „könyvrezervátumot” létesítettünk a gyűjteményünkbe nem illeszkedő, de figyelemre érdemes könyvekből. Ha olvasói érdeklődés mutatkozik irántuk, akkor a gyűjteményünkbe is beillesztjük őket. Arra is figyelünk, hogy az országos gyűjteményekbe való példányokat felajánljuk ezeknek a könyvtáraknak, így kerültek példányok tőlünk a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtárba.

<i>Gyűjteményfejlesztés</i>	<i>2022. terv</i>	<i>2022. tény</i>	<i>2023. évi terv</i>	<i>2023. évi tény</i>
1. A könyvtári állomány éves gyarapodása	5000	6571	5500	5020
2. Gyűjteményből tárgyévben apasztott dokumentumok száma	5000	5750	6000	5968
3. Gyermekkönyvtárba/részlegbe bekerült dokumentumok száma	900	1294	900	1140
4. Helytörténeti gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma	100	345	100	180
5. Zenei gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma	50	377	50	116

b, gyűjteményfeltárás

TextLib integrált könyvtári rendszerünkben minden újdonság feldolgozásra került, amennyiben a tájékoztatási igények megkívánták, analitikusan is. 2023-ban folytattuk a hagyományos hanglemez (LP) gyűjteményünk Textlibbe való átleltározását, feldolgozását.

Folytattuk a helyismereti állomány tartalmi feltárásának bővítését a korábbinál pontosabb információt adó nagykanizsai, zalai tárgyszavakkal, analitikus feltárással. Célunk, hogy a már okostelefonon is könnyen használható katalógusunkból könnyen és bőségesen visszakereshetők legyenek a nagykanizsai tartalmak, az érdekesebb kanizsai tárgyszavak pedig keltsék fel a figyelmet a mű (könyv, tanulmány, közölt forrásszöveg stb.) iránt.

c, állományvédelem

A könyvtári állományunkban nincs muzeális értékű dokumentum, ősnymtatvány, ezért csupán a sérült, szétesett, saját eszközeinkkel helyrehozhatók kerültek javításra 2023-ban is.

A védett dokumentumainkat olvasóktól elzárt termekben helyezük el, ezek helyben tanulmányozhatók. 2023-ban is folytattuk az állományvédelmi szempontú digitalizálást.

A hosszabb ideje vissza nem került dokumentumok visszaszerzésére – állományunk és a többi olvasó érdekeinek védelmében – mindent megteszünk, de célunk, hogy ezek a konfliktusok úgy záruljanak, hogy lehetőleg a dokumentumok is kerüljenek vissza és a könyvek használója is maradjon olvasónk. 2023-ban kölcsönzött könyvvel tartozókat emailben, sms-ben, ha kellett, telefonon is megkerestük.

Erőfeszítéseinket siker koronázta: az olvasók 99%-a visszahozta a dokumentumokat.

d, digitalizálás

2023-ban is folytattuk a helyismereti információkat hordozó dokumentumaink digitalizálását. Folyik a korábban djvu formátumban közzétett dokumentumok kétrétegű pdf formátumú közzététele is.

2023-ban 1501 digitális dokumentumot töltöttünk fel honlapjainkra, melyek közül 61 helytörténeti kiadvány (könyv, tanulmány, katalógus, adattár) volt. 296 folyóirategységet (itt egy dokumentumegység egy hónap összefűzött számait jelenti) is feltöltöttünk, ebből a Kanizsa hetilap 2023-as számai és a Zala 1945-47-es számai 33 db bővülést jelentettek, 263 db Zala-Somogyi Közlöny és Zalai Közlöny egységet újra, kétrétegű pdf-ként töltöttünk fel. Ezen kívül 12 Halis Podcast vált elérhetővé.

Felkerült adatbázisunkba a Kormos100 rajzverseny összes rajzának képe (160 db) is. A feltöltött képek legnagyobb egységét a programjainkról készült képes beszámolókhöz készített fotók teszik ki.

A digitalizálás az egyik olyan munkafolyamat, melyben önkéntesek, iskolai közösségi szolgálatot végző diákok, a fenntartó által biztosított nyári diákmunkások is részt vállaltak, különösen értékes, hogy három fogyatékkal élő önkéntest is tudtunk fogadni, számukra ez a forma fontos volt ahhoz, hogy közösségi élményhez jussanak, értékesnek érezhessék magukat.

6. Szolgáltatások

A könyvtári szolgáltatásokat 2023-ban is a jogszabályi előírásoknak megfelelően működtettük. Minden nyitvatartási napon, minden telephelyen

- biztosítottuk a dokumentumok helyben használatát a megfelelő technikával (audio és kép lejátszási lehetőségek, számítógépek), tág, megfelelően megvilágított könyvtári tereinkben,
- végeztük a dokumentumkölcsönzéssel, visszavétellel, előjegyzéssel kapcsolatos feladatokat,
- adtunk általános és szakirodalmi tájékoztatást olvasóinknak,
- biztosítottuk a reprográfiai szolgáltatásokat, – internetezési lehetőséget biztosítottunk,
- elláttuk a nagykanizsai járás falvaiban a Könyvtári Szolgáltató Rendszer (KSZR) feladatait, melyet a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár felkérésére végzünk, ez a munka ezer szállal kötődik saját könyvtári szolgáltatásunkhoz.

Szolgáltatási feladatok	2022. évi terv	2022. évi tény	2023. évi terv	2023. évi tény
1. Heti nyitvatartási órák száma (a könyvtár székhelyén)	44	44	44	44
2. A tárgyévben a könyvtárat aktívan használók száma ebből	5000	5789	5000	6008
2.1. tárgyévben a könyvtárhasználatok száma	180000	266000	200000	273000
2.2. A tárgyévi regisztrált használók száma	5000	5789	5000	6008
2.3. A tárgyévi látogatók száma (személyes)	70000	96000	70000	102000
3. A könyvtári honlap-látogatások száma (kattintás a honlapra)	100000	146800	120000	145000
4. A könyvtár honlapja (teljes webhely) hány nyelven érhető el	1	1	1	1
5. A könyvtári honlap tartalomfrissítéseinek száma összesen	120	120	120	120
6. A könyvtár által az Országos Dokumentumellátási Rendszerben kölcsönzött dokumentumok száma	70	49	40	56
7. A Web 2.0 interaktív könyvtári szolgáltatások száma	4	4	4	4
7.1. A szolgáltatásokat igénybe vevő használók száma	7500	8432	7500	9111
8. A könyvtári OPAC használatának gyakorisága (használat/év) (kattintás az OPAC-ra)	12000	20000	15000	21000
9. A kölcsönzések száma dokumentumtípusonként (hosszabbítás nélkül)				
9.1. Könyv	74900	88920	799000	96645
9.2. Időszaki kiadvány	0	0	0	0
9.3. AV-dokumentum	100	215	100	86
9.4. Elektronikus dokumentum (fizikai hordozón)	0	0	0	0
9.5. Elektronikus dokumentum (digitálisan)	0	0	0	0
ÖSSZESEN	75000	89235	80000	96731

Átmenetinek tűnik a videókazetta után a DVD kölcsönzése is, az AV dokumentumok a hangoskönyvek csoportjára szűkültek.

6.1. célcsoportok számára kialakított szolgáltatások

Bár vannak célcsoport-specifikus szolgáltatásaink (alább), de azok is elérhetőek voltak bárki számára 2023-ban is. Az iskolába járó fiatalok számára külön is meghirdettük a nekik összeállított speciális programkínálatunkat, melyet akár ők és tanáraik honlapunkról is el tudnak érni.

a. Óvodások, általánosiskolás-korú gyermekek, családjaik és pedagógusaik számára elsősorban a gyermekkönyvtárban és a *Könyvtári szombatok* programsorozat keretén belül kínáltunk programokat. E korosztályok folyamatos kiszolgálása mellett az *azolo.hu* olvasásnépszerűsítő internetes szolgáltatás, a társasjáték, sakk és gólyalábazás lehetősége is mindig rendelkezésükre állt.

Fontos a gyermekek életében az első könyvtári alkalom, melyet többnyire óvodai csoport vagy kisiskolai osztályközösség formában élhet meg, sok esetben ő lesz a híd a könyvtár és családja között. 2023-ban is igyekeztünk minél több ilyen csoportot fogadni.

Karácsony előtt alsó évfolyamos iskolai csoportok ünnepre hangoló szervezett látogatáson voltak a könyvtárban. Mesélő, rajzoló és zenélő könyvtáros kollégáink adtak interaktív műsort – ajándékként – a gyermekeknek. Kiemelkedő esemény volt az *Innovációk* fejezetben bővebben beutatott **Marék Veronika kiállítás**, a Petőfi200 alkalmából megszervezett **Petőfi hét** és a **Kormos István 100.** születésnapjára meghirdetett rajzpályázat és a **Népmese napjai** rendezvénysorozat.

180 gyermek és szüleik vettek részt a könyvtár **Mikulás** rendezvényén 2023. december 2-án, ahol a a Tekergő bábszínház előadását élvezhették a gyermekek.

Karácsony előtt, december 22-én karácsonyvárosi gyermekkoncertet szerveztünk, ahol a Pitypang Zenekar lépett fel, mellette a Zajki Csillagok elnevezésű, a Máltai Szeretetszolgálat zajki jelenléti pontjában szerveződött gyermekcsoport adott elő karácsonyi dalokat. A rendezvényen közel 80-an, kislgyermekes családok vettek részt.

Szolgáltatásunkká vált a **papírszínház**, nemcsak a Könyvtári szombatok keretében, hanem önálló gyermekkönyvtári foglalkozásként is. Az iskolákban is szívesen fogadják.

A gyermekkönyvtárban szervezett óvodai és iskolai csoportokban 9 nagykanizsai és városkörnyéki óvodából 265 gyermek, 11 nagykanizsai és városkörnyéki általános iskolából 866 gyermek vett részt kimondottan könyvtárbemutató és könyvtárhasználati, Azolo-s gyermekkönyvtári foglalkozáson.

A **Könyvtári szombatokon** leginkább ennek a korosztálynak szóló, de az egész családra is számító alábbi programokat ajánlunk:

- Érdekes is lehet az ismerkedés egy nyelvvel? Angol nyelvi program kisgyerekeknek
- Mesés papírszínház alsós diákoknak, óvodásoknak
- Játékos ismerkedés 64 mezőn 32 figurával. Játékos sakkoktatás a könyvtárban
- Közlebb hozzuk a 13. századot! Játékos történelmi bemutató
- Mozizz. Önismeretfejlesztés egy film feldolgozásával
- Könyvszobrászat gyerekeknek
- AZOLO lovagok
- Bábelőadás Bercivel, a könyvtár sárkányával
- Gólyalábazás
- Kék madár kreatív klub
- Furfangos Jégkérme. Társasjáték gyermekeknek
- Téli dalok Igrictibivel
- Versénekek, ritmusjátékok a Sárkányházban
- Élő Történelem teaház

Halis olvasótábor. 2023-ban is meg tudtuk szervezni a napközis rendszerű, rendkívül kedvelt olvasótáborainkat. A két olvasótábori egyhetes turnusban 61 diák vett részt (többnyire alsó osztályosok) 7 általános iskolából. A táborokban a könyvtár sokféle lehetőséggel, a város történetével, az olvasásélménnyel, társasjátékokkal és gólyalábazással ismerkednek a gyermekek évről évre. 2023-ban is hangsúlyt kapott a természet, a kirándulást is így terveztük. A táborozók egy pályázati forrásnak köszönhetően író-olvasó találkozón vehettek részt Telegdi Agnes írónővel, emellett minden kis táborozó az írónő egy dedikált könyvével lett gazdagabb és a Gyöngybagolyvédelmi Alaptívány előadásán egy élő macskabagollyal is megismerkedhettek.

Ökológiai programok gyermekeknek, családoknak. A könyvtár zöldprogramjairól összefoglalóan az innovációk közt írunk, A Jane Goodall Intézet által kiírt ökológiai pályázatban olyan ökológiai programot valósítottunk meg diákokkal, mely a könyvtár környezetének zöldebbé és madarak számára otthonosabbá tételét célozta. A legtöbb gyermeket megmozgató rendezvényünk azonban a Állatvédelmi tematikus hét volt.

2023-ban könyvtárunk első alkalommal csatlakozott az Állatvédelmi Cselekvési Terv Kidolgozásáért és Végrehajtásáért Felelős Kormánybiztosi Titkárság projektjéhez.

b, Általános iskolai felső tagozatos és középiskolás korosztály számára is szerveztünk rendszeresen könyvtári programokat, mely a könyvtár bemutatásán túl egy-egy speciális téma köré szerveződött mindig. 2023-ban 9 általános iskolai csoportból 173 tanuló és 13 középiskolás csoportból 244 fiatal érkezett hozzánk könyvtár-bemutató, könyvtárhasználati, Azolo, vagy tematikus foglalkozásra. Tematikus foglalkozások az Állatvédelmi témahéten és a Petőfi héten voltak számukra. A Széchenyi-Winkler szakközépiskolásai Koncz István geológus előadásait is látogatták.

A könyvtár a diákok tanulószobája. Könyvtárunkban egyre több középiskolás tanul délutánonként, gyakran csoportban. A közösségi térré vált kávézónk adja leginkább ennek a találkozóknak a helyszínét.

c, Felnőttek, idősebb korosztályok számára

A **Könyvtári szombatok** programsorozatban több olyan programelem is van, amelyet felnőtteknek szántunk. Az egyik ilyen a **Népszerű informatika** foglalkozássorozat, mely az időskorúaknak nyújt hasznos, praktikus tudnivalókat.

Helytörténeti programok:

a, Az innovációk közt már bemutatott *Kanizsai történeti hétfő* sorozatban a nagykanizsa monográfia két szerzőjének eladását kínáltuk.

b, Nagykanizsa történetéről a belvárosi nyugdíjasklub kérésére, a Kanizsai Dorottya Kórház történetéről pedig a kórház nyugdíjasklubja kérésére tartottunk előadást. Bár a klubok szervezték a hallgatóságot, mindegyik előadás nyilvános volt.

c, A **Könyvtári szombatok** programsorozatban az Arcanum intézményünkben ingyenesen használható adatbázisát és a könyvtárunk által létrehozott www.nagykar.hu kanizsai helyismereti adatbázis használatát egyránt bemutatjuk, oktatjuk. A Tarnóczky klubban és a helytörténeti sétákon egyes helytörténeti, helyismereti érdekességekkel foglalkozunk.

d, A roma nemzetiséghez tartozó, hátrányos helyzetű gyermekek számára 2023-ban is szerveztünk speciális, a könyvtári világot felfedező, bemutató, megkedveltető programokat. Bevontuk a nagykanizsai Roma Nemzetiségi Önkormányzatot (RNÖ) és a DRVSZ roma szervezetet, fogadtuk a szepetneki, murarátkai és kilimáni RNÖ-k által szervezett, illetve a zajki, zalakomári csoportokat is. Összesen 7 ilyen alkalommal 86 roma gyermeket fogadtunk. A roma közösségekkel már hosszabb ideje tartó közös munka legfontosabb eredményének azonban azt tartjuk, hogy a roma fiatalok és felnőttek ma már akadálymentes használói a könyvtárnak.

e, A fogyatékkal élők számára, miután az integrációban hiszünk, nem szervezünk külön foglalkozásokat, hanem a város lakosainak szervezett szolgáltatásokban, programokban, akciókban való részvételüket tesszük akadálymentessé. Ehhez minden eszközünk megvan. Immár hagyományosan 2023-ban is megrendeztük a Mozgáskorlátozottak Nagykanizsa és Vidéke Egyesülettel közösen a *Fogyatékkal Élők Nyílt Napját*. Ezen több, mint 80-an vettek részt idén is. Ezen kívül közösen szerveztük meg a mozgáskorlátozottak karácsonyi rendezvényét is, ahol 86 fogyatékkal élő és családtag vett részt.

2023-ban a nagykanizsai Völgy Alapítvány, a bánokszentgyörgyi, felsőrajki és nagykanizsai szociális otthon csoportjai is rendszeresen látogatták a könyvtárat. Speciális tematikus foglalkozásokkal vártuk őket.

Folyamatosan figyelünk könyvtári tereink, szolgáltatásaink akadálymentesítésére. Egyik ehhez kapcsolódó szolgáltatásunk a *Könyvfutár*, ahol a fogyatékkal élők, vagy időszakosan nehezen mozgók számára házhoz viszi a dokumentumot a könyvtáros. 2023-ban 11 olvasónk élt ezzel a lehetőséggel, 368 dokumentumot kölcsönöztek.

f, Nagykanizsa lakosainak: kiállítások, könyvbemutatók, hely biztosítása találkozóik és közösségi rendezvényeik számára. Az összes felnőttek, időskorúak számára szervezett rendezvényünk (lásd e fejezet c, pontját) a város és városkörnyék összes lakójának is szóló kínálat.

– **Író-olvasó találkozók, könyvbemutatók.** 2023-ban is folyamatosan szerveződtek hagyományos könyves programjaink: könyvbemutatók, író-olvasó találkozók is. Ezek közül voltak, melyekhez pályázati forrásokat vettünk igénybe, s voltak külön költséget nem igénylő találkozók is. 2023-ban 9 könyvbemutató szerveződött meg. A 24. kanizsai antológia szerzői mellett Bíró Szabolcs, Fa Ede, Réti László, Szabó Zsolt, Szarka Károly, Szendi Nóra, Vlaszák Géza szerzők és a Kovács Emőke - Bögös András szerzőpáros volt vendégünk 2023-ban.

– **Kanizsai történelmi hétfők.** 2023-ban a sorozatban a Nagykanizsa monográfia két szerzőjét, Kaposi Zoltánt és Hermann Róbertet hívtuk meg.

– **Véradás.** A Dél-zalai Civil Fórummal és a Magyar Vöröskereszttel együttműködve valósul meg immár évről évre a könyvtári véradó program. 2023-ban két sikeres véradó napot tartottunk, ahol közel 120-an adtak vért. A civil egyesületek tagjai rendszeresen találkoznak a könyvtárban, ide szervezve programjaikat, ez is mindig bővíti a programválasztékot.

– **Könyvtár az utcán, téren.** Nagykanizsa lakosai nemcsak a könyvtárban találkozhatnak a könyvtárral, hanem a város nagy rendezvényein is, ilyenkor kitelepülünk könyvsátorral, könyvkínálattal, társasjátékokkal, gólyalábbal, sakkal, könyves- és várostörténelmi játékokkal. 2023-ban kint voltunk a Fánkfesztiválon, a Föld napján az Eötvös téren, az Utca Tánc fesztiválon, a Város Napján, az Erzsébet-téri adventi vásárban.

6.2., Szolgáltatásaink használat helye szerinti csoportosítása

a. helyben elérhető könyvtári szolgáltatások

Helyben használható minden dokumentumunk. Csak helyben használhatóak a folyóiratok, helyismereti és védett dokumentumok, az AV-dokumentumok egy része (megfelelő eszközökkel), melyhez tájékoztatást is kaphatnak olvasóink.

Könyvajánlóink, melyek ma már honlapunkon, hírleveleinkben és facebook oldalunkon is rendszeresen megjelennek, a friss és a tematikusan aktuális irodalomra hívják fel a figyelmet. Mód van másolatok készítésére, ingyenes internethasználatra, társasjátékok használatára.

b. távolról elérhető szolgáltatások

E-mailben és telefonon lehet

- általános és könyvtári információhoz jutni,
- kezdeményezni a kölcsönzési határidő módosítását,
- előjegyzést, könyvtárközi kölcsönzést, kölcsönzési információt kérni.

A katalógusunkban ma már egy textlib fejlesztés révén az újdonságokat is le tudja keresni az olvasó, sőt könyvfoglalásra is mód van. Egyre nagyobb arányú az emailben hosszabbítást valamint információt kérők száma.

Távolról elérhető honlaptartalmaink:

A **nagykar.hu** portálunkon (rengeteg alhonlappal) elsősorban a nagy helyismereti, nyilvánosan használható adatbázisok, dokumentumok, honlaptartalmak érhetőek el jó visszakeresési lehetőségekkel, s ha szabad felhasználású a dokumentum, letölthetők, ma 37 ezer fájlt kínál Nagykanizsáról és a városkörnyéki településekről.

Halis Podcast. Kedvelt, rendszeres szolgáltatásunkká vált. 2023-ban 11 podcastban 16 vendégünk volt.

A podcastok elérhetőek, visszahallgathatók a youtuberól és a könyvtár honlapjáról. A 11 közzétett podcastot a nagykaron és a youtubeon összesen 1228 látogató töltötte le és 3126 fő tekintette meg.

Azolo. 2023-ban is működött az azolo.hu olvasásnépszerűsítő internetes szolgáltatásunk, mely 57 újabb olvasnivalóhoz tartozó kérdőívvel bővült. 154 fő regisztráltan használta, a nem regisztráltakkal együtt 448 különböző ipcímről töltöttek ki kérdőívet. 1999 alkalommal kezdték meg kérdőív kitöltését, 1519 alkalommal be is fejezték a kitöltést.

c. közösségi szolgáltatások: rendezvények, klubok, képzések, kiállítások

2023-ban folytatódott a népszerű informatika képzés, megszerveződtek a Takács László Irodalmi Kör és a Meridián torna foglalkozásai. Szerveztünk könyvbemutatókat, élménybeszámolókat, kiállításokat, melyekről a beszámoló 6.1. pontjában részletesebben be is mutattunk.

2023-ban összesen önálló programként 26 előadás, 10 kiállítás, 9 könyvbemutató, 4 online színházi előadás, 2 véradás valósult meg könyvtárunkban szervezésünkben. Kitelepültünk nagy városi rendezvényekre is.

7. Minőségirányítás

a, Használoi elégedettségmérés

2023-ban is folytatjuk könyvtárlátogatóink véleményeinek, javaslatainak gyűjtését, egy-egy témában kikérjük véleményüket. Az olvasók elégedettségének a felmérésére új szolgáltatásunk, a foglалás bevezetése adott alkalmat. A gyorsan népszerűvé vált szolgáltatás használói elégedettségüknek adtak hangot érdeklődésünkre. Válaszaikból ismertük meg a Textlib adatbázis ezen szolgáltatásának sajátosságait, melyet beépítettünk a működésünkbe.

b, Önértékelés

Könyvtárunkban folyamatos az önértékelési folyamat. A működéssel, gazdálkodással kapcsolatosan ez többszintű, a fenntartó által is felügyelt controlling folyamat (kockázatelemzéssel). A könyvtárszakmai folyamatok esetén az önértékelés egyes folyamatok vizsgálatakor, elsősorban csoportvezetői szinten történik meg, mely önértékelés eredményeként hoz a menedzsment intézkedéseket. 2023-ban megtörtént a gazdálkodásunk és szabályozottságunk ellenőrzése, mely szabálytalanságot nem állapított meg. Az ellenőrzési jelentés alapján néhány szabályzat aktualizálása és javasolt intézkedés vonatkozásában 2024 januárjában intézkedési terv készül.

c, Megyei hatókörű városi könyvtár segítő szerepe a minőségirányítás előkészítésében (1997. évi CXL törvény 66 §. j) pontja alapján)

- 2023-ban is tájékoztattott a legújabb jogszabályok megjelenéséről,
- saját szabályzatainak megismertetésével segítette a könyvtárunkat. – A könyvtár, illetve a fenntartó kérésére szakmai véleményezéssel segítette az állományapasztást.

8. Tudományos kutatás és kiadványok

Könyvtárunk maga nem végez tudományos kutatást, de egyre bővülő helyismereti adatbázisainkat 2023-ban is rendelkezésre bocsátottuk a Nagykanizsa és régiója történetével foglalkozók számára. A kutatást leginkább azok a digitális közzétételek segítik, amelyeknek eredeti dokumentumához nehéz hozzáférnie a kutatóknak. Ilyenek például a digitalizált folyóirataink, és ilyen adatbázisunk a nagykanizsai iskolák értesítőinek, évkönyveinek gyűjteménye.

9. Partnerségi együttműködések

Működésünket meghatározza a fenntartóval, a környező településekkel, a megye és az ország könyvtáraival, a kulturális és oktatási intézményekkel, társadalmi szervezésekkel működtetett kapcsolatrendszerünk. Ma mindegyik területen intenzív és sokoldalú az együttműködés. A könyvtárban a Nagykanizsai Fúvószenekar és a Takács László Irodalmi Kör is otthonra lelt, utóbbinak a könyvtár a székhelye, nyitott szakmai műhelynapjait is hozzánk szervezi és a helyi alkotók műveivel rendszeresen gazdagítja a gyűjteményünket.

Az általános iskolai könyvtárakkal való együttműködést erősítettük és újraépítettük, főleg azokkal az iskolákkal, ahol ez a folyamat a pandémia miatt megszakadt, ehhez jó eszköz az iskola városi könyvtárosa program, amit már beszámolónk elején bemutattunk. A program 2016 óta folyamatosan működik, él, fejlődik, alakul, mára rendszeres szolgáltatássá vált a nagykanizsai általános iskolákban. Bővebben a beszámoló 1.b pontjában olvasható róla.

A civil szervezetek közül folyamatos és a szolgáltatásainkhoz is kapcsolódó együttműködést alakítottunk ki a Mozgáskorlátozottak Nagykanizsa és Vidéke Egyesülettel, a Napfény Rákbetegek és Hozzáértőik Nagykanizsai Egyesületével, a Honvéd Kaszinó Hölgyklubjával, a Kanizsai Dorottya Kórház nyugdíjas klubjával, a Dél-Zalai Civil Fórum Egyesülettel, a Takács László Irodalmi Körrel, a Nagykanizsai Városvédő Egyesülettel, munkánkat egész éven át támogatta a Nagykanizsai Könyvtárpártoló Alapítvány.

Pályázati együttműködések keretében a 2018 második felében indult Halissuli pályázatunk keretében a Rozgonyi Úti Általános Iskolával, a Kiskanizsai Általános Iskolával, a Miklósfi Általános Iskolával, a Palini Általános Iskolával, a Zalakomári Általános Iskolával és Óvodával és a Nagykanizsa Központi Óvodával vált élővé együttműködési megállapodásunk. 2023-ban zártuk le a pályázat fenntartási időszakát, de az együttműködést folytatjuk a jövőben is. A Zala megye könyvtáraival fenntartott szakmai kapcsolatrendszer az utóbbi évtizedben közös, konzorciális pályázati együttműködésekben és a kistérségi könyvtári szolgáltatások érdekében létrejött együttműködésekben – melyeket a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár vezetett – napi gyakorlatú, forrásteremtő hatású komplex kapcsolatrendszerre vált. Szakmai kapcsolataink országosan is megjelennek. Az együttműködésnek köszönhetjük az Arcanum adatbázishoz való korlátlan hozzáférésünket.

A kistérségi önkormányzatokkal intenzív az együttműködésünk, de a szerződéseket nem velünk, hanem a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtárral, mint a KSZR gesztor intézményével kötik meg a települések.

Könyvtárunk élénk kapcsolatokat ápol a város közművelődési intézményeivel. Folyamatos a civil szervezetekkel való együttműködés, mely közös rendezvényekben és egymás rendezvényeinek propagálásában nyilvánul meg leginkább 2023-ban is

10. PR/marketing/kommunikáció

a. A könyvtár megjelenése médiumokban

A könyvtár intenzív kapcsolatokat ápol a médiával. 2023-ban összesen 108-szor jelent meg sajtóhírekben a könyvtár valamely szolgáltatása. A Kanizsa TV és a Kanizsa Újság (hetilap) 49 alkalommal, a Zalai Hírlap nyomtatott és internetes felülete (ZAOL) 15-ször, a Szuperinfó pedig 15 számában adott hírt a könyvtárunk életéről, vagy könyvtárunkban megtörtént eseményről.

A szakmai sajtóban is megjelent könyvtárunk vagy könyvtári szakemberünk, összesen 5 alkalommal. A fontosabb megjelenéseket 2023-ban is archiváljuk nagykar.hu lapunkon, illetve felhívjuk rájuk a figyelmet Hírleveleinkben.

b. Lépések az intézményről alkotott kép pozitív formálásához (pl. arculat, kommunikáció)

Igyekszünk egységes arculati elemeket használni megjelenésünkben. A kommunikációban a sokrétű, intenzív és pozitív kommunikációt tartjuk legfontosabbnak. Ilyen a mindennapi személyes kommunikáció, melyet a hozzánk naponta betérő olvasókkal folytatunk megszólítással, beszélgetésekkel, feliratainkkal, hirdetéseinkkel (nyomtatott formában, az olvasótérben elhelyezett TV készüléken). De ilyen a már fentebb említett legfontosabb kommunikációs eszközünk, a Hírlevél, és a szintén említett, könyveikkel késő olvasókkal való kommunikáció. 2023-ban helyeztük a bejárat fölé fényújságunkat, mely a nyitvatartási időn túl is folyamatosan tájékoztatja az épület előtt járókat a friss könyvtári eseményekről.

Új kommunikációs formaként 2020-ban elindítottuk a Halis-podcast-ot, amit 2023-ban is folytattunk.

A könyvtárunkról alkotott kép, melyet sugározni is kívánunk, egy sokszínű, alkalmazkodó, mindenki számára nyitott és akadálymentes könyvtár képe. A hírleveleinkben és a rólunk szóló sajtóhírekben is látható ez a nyitottság, sokféleség.

11. Költségvetés

A könyvtár fenntartója évről évre a költségvetésben biztosítja a munkatársaink bérét, a megfelelő állománygyarapítási összeget, a működés egyéb költségeit. A költségvetés az év során az energiaárak emelkedése miatt változott. 2023-ban Nagykanizsa M. J.Város Kulturális keretéből 400 e Ft, a Jane Goodall programból 90 e Ft támogatást nyertünk el és használtunk fel.

	2022. évi terv	2022. évi módosított terv	2022. évi tény	2023. évi terv	2023. évi módosított terv	2023. évi tény
Az intézmény bevételei (ezer Ft)	195561	227752	212165	250003	259059	243909
<i>Támogatás, kiegészítés és átvett pénzeszköz</i>	189661	221033	204243	244072	253128	235916
– ebből fenntartói támogatás	188111	195245	178311	241815	249672	232460
– ebből felhasznált maradvány	1200	1617	1617	2257	2966	2966
– ebből központi költségvetési támogatás	0	0	0	0	0	0
– ebből pályázati támogatás	350	24171	24315	0	490	490
<i>K– a pályázati támogatásból EU-támogatás</i>	0	0	0	0	0	0
Az intézmény működési bevételei	5900	6719	7922	5931	5931	7993
– ebből szolgáltatásokhoz köthető bevétel	5900	6719	7922	5931	5931	7993
Egyéb bevétel	0	0	0	0	0	0
Az intézmény kiadásai kiemelt előirányzatokként (ezer Ft)	195561	227752	209270	250003	259059	238443
Személyi juttatás	126948	128028	131001	147463	148543	148345
Munkaadókat terhelő összes járulék	17670	16590	17222	20116	19036	19044
Dologi kiadás	49243	76368	55223	81924	89641	69217
Egyéb kiadás	1200	5666	4727	0	729	728
Felhalmozás	500	1100	1097	500	1110	1109

Nagykanizsa, 2024. január 9.

Czupi Gyula
igazgató

11. Költségvetés

A könyvtár fenntartója évről évre a költségvetésben biztosítja a munkatársaink bérét, a megfelelő állománygyarapítási összeget, a működés egyéb költségeit. A költségvetés az év során az energiaárak emelkedése miatt változott. 2023-ban Nagykanizsa M. J. Város Kulturális keretéből 400 e Ft, a Jane Goodall programból 90 e Ft támogatást nyertünk el és használtunk fel.

	2022. évi terv	2022. évi módosított terv	2022. évi tény	2023. évi terv	2023. évi módosított terv	2023. évi tény
Az intézmény bevételei (ezer Ft)	195561	227752	212165	250003	259059	243909
<i>Támogatás, kiegészítés és átvett pénzeszköz</i>	189661	221033	204243	244072	253128	235916
– ebből fenntartói támogatás	188111	195245	178311	241815	249672	232460
– ebből felhasznált maradvány	1200	1617	1617	2257	2966	2966
– ebből központi költségvetési támogatás	0	0	0	0	0	0
– ebből pályázati támogatás	350	24171	24315	0	490	490
<i>K– a pályázati támogatásból EU-támogatás</i>	0	0	0	0	0	0
Az intézmény működési bevételei	5900	6719	7922	5931	5931	7993
– ebből szolgáltatásokhoz köthető bevétel	5900	6719	7922	5931	5931	7993
Egyéb bevétel	0	0	0	0	0	0
Az intézmény kiadásai kiemelt előirányzatokként (ezer Ft)	195561	227752	209270	250003	259059	238443
Személyi juttatás	126948	128028	131001	147463	148543	148345
Munkaadókat terhelő összes járulék	17670	16590	17222	20116	19036	19044
Dologi kiadás	49243	76368	55223	81924	89641	69217
Egyéb kiadás	1200	5666	4727	0	729	728
Felhalmozás	500	1100	1097	500	1110	1109

Nagykanizsa, 2024. január 9.

